

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Ioannis Tollenarii Brvgensis e Soc. Iesv Specvlvm
Vanitatis Sive Ecclesiastes Solvta Ligataq. Oratione
Dilvcidatvs**

Tollenaer, Jean de

Antverpiæ, 1635

Metrica Paraphrasis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68633](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68633)

- liam habui : armenta quoque , & magnos ouium greges vltra omnes , qui fuerunt ante me in Ierusalem :
8. coaceruauī mihi argentum , & aurum , & substantias Regum , ac prouinciarum : feci mihi cantores , & cantatrices , & delicias filiorum hominum , scyphos , & vrceos in ministerio ad vina fundenda :
9. & supergressus sum opibus omnes , qui ante me fuerunt in Ierusalem : sapientia quoque perfeuerauit mecum .
10. Et omnia , quæ desiderauerunt oculi mei , non negaui eis : nec prohibui cor meum , quin omni voluptate frueretur , & oblectaret se in his , quæ præparaueram : & hanc ratus sum partem meam , si vterer labore meo .
11. Cumque me conuertissem ad vniuersa opera , quæ fecerant manus meæ , & ad labores , in quibus frustra sudaueram , vidi in omnibus vanitatem , & afflictionem animi , & nihil permanere sub Sole .

METRICA PARAPHRASIS.

PERPLEXA quisquis compita, & vitæ vias
 In varia sectas studia vestigat, neque
 Sat constat animo, quo gradus filo regat,
 Quo Marte vitam aut arte mortalem excolat;
 Non ille temerè sortis arbitrio genus

Vita

Vita prebendat; sed neque inuitas colat
 Procus Camœnas: sed via aut vitæ orbitam
 Diuiniore mentis afflatu legat.
 Expendat animo semina infusa indoli,
 Viresque libret; quamque personam dedit
 Orchestra vitæ; hanc congruo mimo explicet.
 Quicumque rebus, stemmati, atati, indoli
 Curas adaptat, ille se scenæ probat.
 Sic ego superbi culmen imperij tenens,
 Et Rege digna mente complexus, Deo
 Ædem sacraui marmore e Pario, inchtum
 Decus Sionis, cui nec equiparet suos
 Isis colossos, nec Semiramidis opus
 Superba Babylon. Regios struxi cedro
 Libanitide lares, vmbra quos tepido sinu
 Complexa saltus, vincit Alcinoi domum.
 Vineta duxi breuibus Engaddi iugis,
 Vlmis maritans vitium flexus vagos,
 Topiariis que pergulis vmbra explicans.
 Nec cultus hortus Veris amplectens opes
 Amœnitati defuit. Cruor hic rosam
 Pingit Diones: hic & Oebalius puer
 Disco peremptus: hic inardescens suis
 Narcissus undis: hic furens Ajax gemit:
 Hic mille ficta nomina Heroum emicant.
 Quid ampla memorem Persico pomaria
 Visenda cultu? Frondium his confert decus,
 Si qua aut comanti vertice, aut fructu abdito
 Superbit arbor. Balsami hic sudat liquor,
 Libanitidesque fronde luxuriant cedri:
 Fatidica sebtas laurus intexit vias:
 Patula cupressi spatia coniferæ ambiunt:

L

Spo-

Spoliumque Idumes omne conuestit nemus.
 Hic subdialis imminet siluis lacus,
 Vitreasque Venas fundit, & liquidas agris
 Dispensat vndas: didita vt ripis latex
 Arbusta lambens, nutriat vernum decus.
 Nec rure culto, nec suburbanis minor
 Palatiorum augusta Maiestas fuit.
 Hic limen ipsum, & Regie auratas fores
 Frequens satelles obsidet: pars aureis
 Armata peltis Regium stipant latus;
 Pars etiam ahenâ luce conspicua vias
 Anteambulones occupant; maior subit
 Agmenque claudit fida Nobilium manus.
 Adde atrienses, adde pincernas, coquos,
 Comptosque vernas, & puellarum greges
 Exhaustiendis mille mandatis pares,
 Quot comminisci mille consortes thori,
 Formæ atque fastus æmula inuicem, queunt.
 Diurna cunctis lauta, ter deni boues,
 Centum bidentes, quodque venantum labor
 Mensæ ministrat. Rusticas queritis opes?
 Campos oberrant mille lanigeri greges,
 Tenerumque carpunt in myricetis thymum.
 Armenta totidem pinguibus micant toris
 Et leta tondent pascua. His simile nihil
 Videre Solymæ. Euulsa quid terræ fibris
 Auri metalla, aut pondus argenti eloquar,
 Vectum per altos Thetidos undantis sinus,
 Alio calentem Sole dum Peruen rates
 Prorisque sulcant fulua Tartessi vada?
 Tributa Idumes adice, & Mareotidos
 Quæ rector ora pronus obsequio tulit:

Adice Sabæos, Cyprios, Arabes, Scythas,
 Et Regio apice digna quæ Tyrus dedit,
 Opibus voluptas suppare iunxit gradus.
 Huic condienda dapibus admixtum melos,
 Et musicorum lata quæ fidibus cohors
 Curas leuaret, & Syri, & Lydi, & Phryges,
 Mixtusque Phariâ merce delictum aurium
 Venalis infans: Virgines formâ illice,
 Pellax venenum: siue Cecropiæ alitis
 Lenocinanti voce quæ vincant modos,
 Seu quæ canora barbiti loquacibus
 Digtis pererrent æra. Quid memorem scyphos
 Gemmis rigentes, vrceos auro graues?
 Hominum suauè nectâr his fundit labris
 Laticem Lyeum compta puerorum phalanx.
 Quid plura? gazis & superbifico potens
 Vici paratu, quotquot imperio inclyti
 Solymæa tumidâ sceptrâ gestarunt manus.
 Hæc cuncta gressu lubrico accessi miser:
 Nec cessitanti Sophia subtraxit facem,
 Laterique adhesit. Interim effusas dedi
 Oculis habenas. Quidquid aut ad spectui
 Specie adlubescit, aut mouet cordi sitim,
 Quidquid libido suadet, id votis dedi.
 Nec in arcta letam spatia contraxi indolem:
 Animum iocis, ac tabidas curas Notis,
 Veneri ac Lyæo floridos vitæ dies
 Lubens dicaui: culmen hoc summum ratus
 Beatitatis, aura dum sortis fauet,
 Partis fruiscei. Hoc præmium curis datum,
 Hæc meta vitæ, hæc summa votorum fuit.
 Heu cassa rebus somnia! heu fumum! heu nihil,

Quod fascinosos luminibus amabili
 Errore lactat! Quid fibras terræ improbo
 Labore scrutor, luridâ vt nocte abditam
 Segetem malorum publicam in lucem eruam?
 Per quot pericla grandius periculum
 Sectamur! Aut quid luxui tantus labor
 Desudat? O quàm tabidam morum luem
 Gremio fouemus! Regium fastum aduice,
 Et quam superba sceptrâ mentiri solent
 Beatitatem. Eheu quid hîc solidi vides?
 Inane magnum nomen alienum occupat.
 Felix, recurvâ valle qui potuit sitim
 Saliente venâ sistere: excelsa è throno
 Gemmâ propinant toxicum. Felix, cui
 Viridi soporem cespitem inuitat torus
 Aut ripa frondens: ostro in Oebalio torum
 Sibi cura sternit. Tutius repunt solo
 Humiles myricæ, quàm comis superbiat
 Intonsa cedrus. Marmoris molem strue
 Inuisa calo culmina; in cinerem ruet
 Cuncta hæc vetustas. Nempe marmoribus edax
 Sua fata tempus dixit: & quidquid diem
 Adspexit, etiam noctis adspiciet vices.
 Hoc nempe fato constat æterni Patris,
 Hoc lege celi, vt constet in terris nihil.

PROSA EXEGESIS.

Regia for-
 tuna vani-
 titas.

NON potuit Ecclesiastes magis ad institutum suum
 appositè pertexendam vanitatis telam ordiri,
 quàm à suo ipsius vitæ instituto, Regiâ scilicet maie-
 state, in quâ nec pauca & illustria insunt vanitatis ar-
 gumenta. Nam quò maiora atque ampliora sunt in
 spe-